

Orijinal Soru: Klinik Bilimler 221

221.Otuz beş yaşındaki kadın hastada amenore ve galaktore nedeniyle yapılan araştırmalarda hipofiz adenomu saptanıyor. Çapı yaklaşık 3 cm olan adenom aynı zamanda optik kiazmaya da bası yapıyor.

Bu hastadaki en olası görme alan kaybı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bitemporal hemianopsi
- B) Sağ homonim hemianopsi
- C) Sol homonim hemianopsi
- D) Bilateral alt iç kadran görme kaybı
- E) Sağ üst iç kadran görme kaybı

Doğru Cevap:A

HIZLI TEKRAR NOTLARIMIZDAN REFERANSLAR

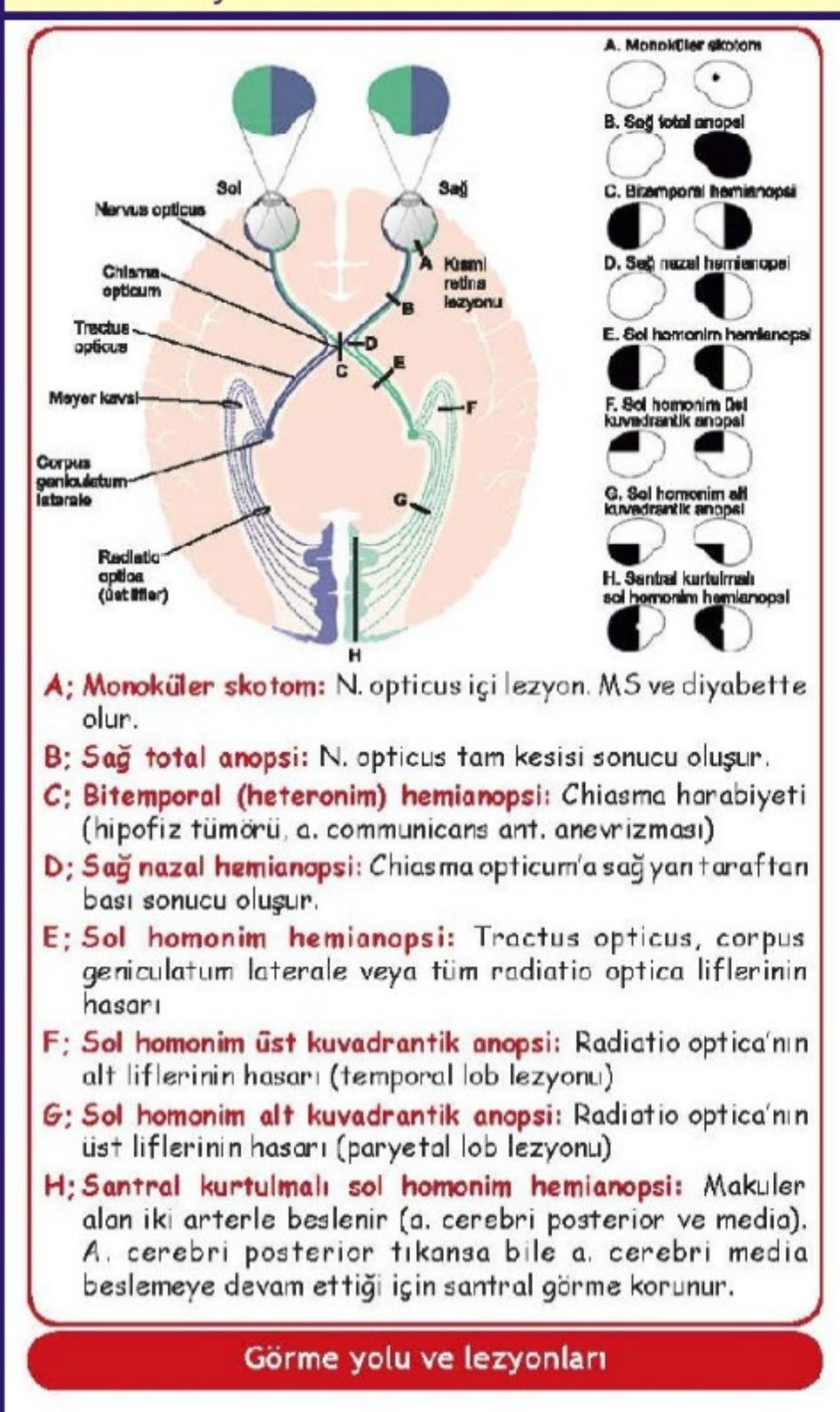
İLGİLİ NOTLAR

122

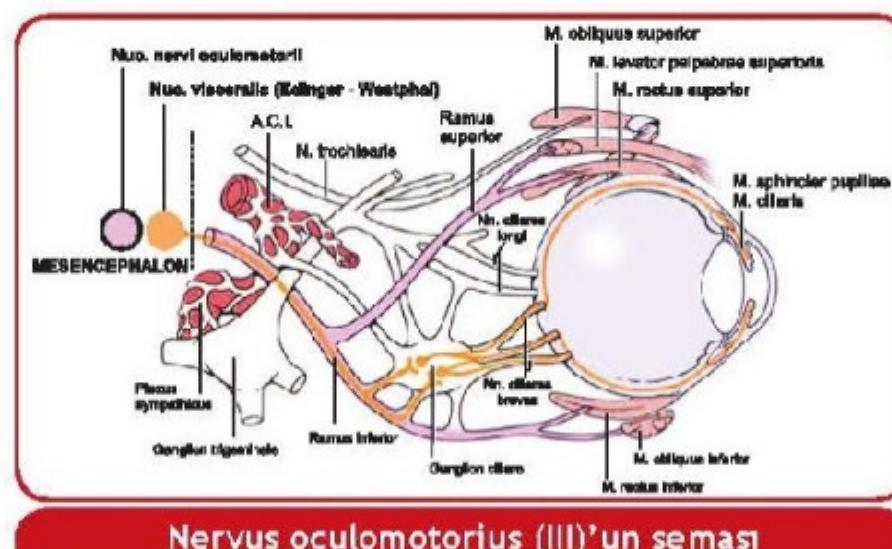
TUS HAZIRLIK MERKEZLERİ

- Tractus opticus'un sonlandığı yer... Corpus geniculatum laterale
- Görme duyusuna ait 3. nöronların bulunduğu yer... Corpus geniculatum laterale
- Sol sirkumferensiyal (dairesel) körlük olan hastada lezyon nerede... Sol canalis opticus (sol optik siniri kuşatan bir lezyon)
- **Sağ gözde tam körlük varsa lezyon hangisindedir?** Sağ optik sinir
- Hipofiz tümörüne bağlı bitemporal hemianopsi olan bir hastada lezyon nerededir... Chiasma opticum
- **Sağ tractus opticus'a olan bir tümör basisinde hangisi görülür?** Sol homonim hemianopsi
- Sol okzipital lobun görme merkezinde olan harabiyete bağlı hangisi oluşur... Sağ homonim hemianopsi
- Maküler görmenin konduğu homonimos hemianopsi'de hangisinde lezyon düşünülür... Kontralateral a. cerebri posterior
- Tractus opticus veya sonraki görme yollarına üst taraftan bası olması durumunda... Kontralateral inferior homonim kuvadrantik anopsi
- Tractus opticus veya sonraki görme yollarına alt taraftan bası olması durumunda... Kontralateral superior homonim kuvadrantik anopsi

Klinik Bilimler 221. soru
Tusdata Anatomi Hızlı Tekrar 1.
Fasikül Sayfa 122

- Fossa interpeduncularis'ten beyin sapını terk eden sinir... N. oculomotorius (III)
- Beyin tabanında a. cerebri posterior ile a. superior cerebelli arasından geçen sinir... N. oculomotorius (III)
- Pupilla'yı daraltan kasın siniri... N. oculomotorius (III)
- Nervus oculomotorius içerisinde seyreden presinaptik parasimpatik liflerin sinaps yaptığı ganglion... Ganglion ciliare
- Nervus oculomotorius'un innerve ettiği kaslar...
  - M. obliquus bulbi superior (IV) ve m. rectus lateralis (VI) hariç tüm göz küresi kasları ve m. levator palpebrae superioris.
  - M. rectus superior ve m. levator palpebrae superioris ramus superior'dan, diğerleri ramus inferior'dan innerve olur.

Nervus oculomotorius (III)'un şeması

- **N. oculomotorius lezyonu...**
  - Gerçek pitoz (en önemli belirtisidir)
  - Eksternal strabismus (dişa şaşılık)
  - Vertikal diplopi
  - Midriyazis
  - Direkt ve indirekt pupilla ışık refleksi kaybı ile akomodasyon bozukluğu.
  - Okulomotor sinir basisinin ilk belirtisi; ipsilateral gözdeki ışık refleksindeki yavaşlama ve midriyazisidir (parasimpatik lifler sinirin periferinde seyrettiği için).
- Göz kapağında düşüklük (pitoz), dişa şaşılık ve pupil dilatasyonu (midriyazis) olan bir hastada hangi sinirde lezyon vardır... N. oculomotorius (III)
- A. communicans posterior anevrizmalarından en çok etkilenen sinir... N. oculomotorius (III)
- Pupilla ışık refleksini başlatan sinir... Nervus opticus (II)
- Pupilla ışık refleksi ile ilgili beyin sapi çekirdeği... Nucleus preopticus olivaris (Area preoptica)
- Pupilla ışık refleksine ait nöronların çaprazı... Commissura posterior

ENDOKRİNOLOJİ

HİPOTALAMUS ve HİPOFİZ HASTALIKLARI

- Endokrin sistemin merkezleri...

Hipotalamus (tersiyer)
Hipofiz (sekonder)
End organ (primer)

- Hipotalamik inhibitör etki altında olan hipofiz hormonu... Prolaktin (major düzenleyici ise dopamin)
- Hipofiz sapi kesisi veya hipotalamik lezyon sonucu gelişen artan hipofiz hormonu... Prolaktin
- Ön hipofizde hormon sentezleyen hücreler içerisinde en çok bulunan... Somatotrop hücreler
- Hipofiz veya hipotalamus hasarında ilk ve en fazla etkilenen hipofiz hormonu... Büyüme hormonu (BH)
- Fazlaları hiperglisemi, eksiklikleri hipoglisemi yapan antiinsülinler hormonlar...
  - ✓ BH
  - ✓ Kortizol
  - ✓ Adrenalin
  - ✓ Glukagon

ACTH yüksekliği ve hiperpigmentasyon yapan hastalıklar (ACTH, MSH'ya benzer)

- Cushing hastalığı
- Ektopik Cushing sendromu
- Nelson sendromu
- Addison sendromu
- Sekonder adrenal yetmezlikte ACTH, kortizol ve aldosterona meydana gelen değişiklikler...
  - ✓ Sorun hipofizde → ACTH düşük → Kortizol düşük
  - ✓ RAAS sağlam → Renin ve aldosteron normal
- Hipofiz ve hipotalamusta en iyi görüntüleme yöntemi... MR
- Hipofizer adenom basisine bağlı gelişen görme defekti... Bitemporal hemianopsi (optik kiazma basisi)

Kraniofarengioma vaka sorusunda verilecek ipuçları

- Çocuk veya genç erişkin hasta
- Hipotalamus/hipofiz yetmezliği bulguları
  - Bası (nörolojik) bulguları
  - Görüntülemede suprasellar kistik kalsifik kitle
- Kallman sendromu... Bulbus olfactorius agenezisi (anozmi) + Hipogonadotropik hipogonadizm
- Hipofiz yetmezliğinin en sık nedeni... Hipofiz adenomu
- Multiple ön hipofiz hormon eksikliklerine neden olabilecek mutasyonlar... Pit-1, Prop-1
- Hipofiz yetmezliğine neden olabilecek ilaçlar... Immünoterapi (ipilimumab, nivolumab)
- Hipofiz hasarında hormonların etkilenme sırası... BH, FSH-LH, TSH, ACTH
- Hipofiz yetmezliği sonucu yetişkinlerde en erken bulgu ve en sık başvuru nedeni... FSH/LH eksikliği bulguları

Postpartum kadında hipofiz yetmezliği yapan iki hastalık

Sheehan sendromu	Lenfositik hipofizit
Doğum sırasında aşın kanama sonucu gelişen hipofiz nekrozu	Hipofizin diffüz lenfositik infiltrasyonu
Prolaktin düşük	Prolaktin yüksek
MR'da nekroz	MR'da adenomu andiran kitle
İlk bulgu postpartum laktasyon olmaması	İlk bulgu baş ağrısı, görme bozukluğu (başı bulgulan)
Öncelikli tedavi steroid	Öncelikli tedavi steroid

- Hipofizde makroadenomu olduğu bilinen bir hastada anı gelisen baş ağrısı, kusma ve/veya nörolojik bulgular (görme bozukluğu, kraniyal sinir paralizi, şuur bozukluğu) varlığında en olası tanı... Piütiter apopleksi
- Piütiter apoplekside yaklaşım...
  - ✓ Nörolojik bulgu yoksa ilk tercih steroid
  - ✓ Nörolojik bulgu varsa ilk tercih cerrahi
- Hipofiz yetmezliğinde bazı laboratuvar bulguları...
  - ✓ Anemi (ACTH, TSH düşük)
  - ✓ Hiponatremi (ACTH, TSH düşük)
  - ✓ Hipoglisemi (ACTH, BH düşük)
- Hipofiz yetmezliğinde potasyum düzeyi... Normal (RAAS sağlam, aldosteron normaldır)
- Büyüme hormonu eksikliğinin gösterilmesinde kullanılan stimülasyon testleri...
  - ✓ İnsülin tolerans (hipoglisemi) testi → altın standart
  - ✓ L-Dopa testi
  - ✓ L-Arjinin testi
  - ✓ Glukagon testi
  - ✓ GHRH testi
- ACTH eksikliğinin gösterilmesinde kullanılan stimülasyon testleri...
  - ✓ İnsülin tolerans (hipoglisemi) testi → altın standart
  - ✓ CRH stimülasyon testi
  - ✓ Metirapon testi
- Hipofiz yetmezliğinde ilk tercih tedavi... Glukokortikoid (Mineralokortikoid gerekmez, RAAS sağlam)
- Hipofiz yetmezliği olan/düğünlenen bir hastada tiroid hormonu replasmanı öncesinde dikkat edilecek durum... Hastada adrenokortikal yetmezlik belirtileri agreve olabileceğiinden öncelikle glukokortikoid tedavi verilmiş olmalıdır
- Hipofizde en sık görülen adenom... Nonforksiyonel adenom
- Sekretovar hipofiz adenomları içerisinde en sık görülen... Prolaktinoma
- Hipofiz adenomlarında klinik tablo...

Klinik Bilimler 221. soru
Tusdata Dahiliye Hızlı Tekrar 1.
Fasikül Sayfa 063

-Bitemporal hemianopsi (optik kiazma)

-Kranial sinir hasarları (3, 4, 5₁, 5₂, 6)